

Nr 458.

Av herr **Osberg**, *i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 228, med förslag till lag om försäkringsrådet.*

I lagen den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete förutsättes inrättandet från ingången av år 1918 av ett för hela riket gemensamt försäkringsråd; och enligt 5 § av nämnda lag skola grunderna för rådets organisation och verksamhet bestämmas av Konung och riksdag.

Kungl. Maj:t har nu i proposition nr 228 föreslagit riksdagen att antaga ett till propositionen fogat förslag till lag om försäkringsrådet, vilket torde förtjäna riksdagens synnerliga uppmärksamhet, då försäkringsrådets verksamhet kan komma att bliva av omfattande och genomgripande betydelse för hela socialförsäkringens vidare utveckling i Sverige.

Försäkringsrådets huvudsakliga uppgift, särskilt under närmaste framtiden, angives vara att såsom högsta instans avgöra besvärsmål. Härför erfordras att rådet äger sakkunskap först och främst om arbetets allmänna, sociala och ekonomiska villkor samt vidare inom de medicinens, försäkringsteknikens, ingenjörsteknikens och juridikens områden, vilka sammanhöra med socialförsäkringens.

Den för försäkringsrådets verksamhet grundläggande sakkunskapen, som icke är föremål för någon vidare behandling vare sig i själva propositionen eller i de utlåtanden och yttranden, varpå propositionen är grundad, avses att tillföras rådet främst genom representanterna för arbetsgivare och arbetare. Då deras ledamotskap av rådet är av mera tillfällig beskaffenhet — de förordnas för två år i sänder efter förslag, av vilka Konungen icke är bunden — så är sannolikheten för att försäkringsrådet alltid skall förfoga över den för dess verksamhet grundläggande sakkunskapen genom arbetsgivare- och arbetarerepresentanternas insikter icke så stor.

Rådets ordförande anses enligt socialförsäkringskommitténs utlåtande icke böra för mycket belastas med obetydligare ärenden, utan i stället i största möjliga utsträckning beredas tillfälle att ägna sin uppmärksamhet åt de uppgifter av allmännare betydelse, som jämväl åligga rådet, ävensom åt sådana spörsmål, som beröra andra försäkringsgrenar. Rådets chef bör enligt departementschefens yttrande vara en person med särskilt framstående egenskaper. Må det då vara att hoppas, att bland dessa egenskaper alltid finnes särskilt framstående sakkunskap om arbetets villkor i allmänhet och om socialförsäkringen i synnerhet.

Rådets chef likasom övriga medlemmar — enligt förslaget tillsammans tre — utnämnas omedelbart av Konungen. Minst två av dem skola vara lagkunniga män, vilka fullgjort vad författningarna föreskriva dem, som må nyttjas uti domareämbeten. Det är försäkringsrådets uppgift att såsom högsta instans avgöra besvärsmål som väl gjort att bland ifrågavarande tre medlemmar två föreslås skola vara jurister och icke någon skall vara särskilt sakkunnig inom medicinens, försäkringsteknikens eller ingenjörsteknikens områden.

Den stora betydelse, den medicinska sakkunskapen måste anses hava för försäkringsrådets verksamhet, gör, att enligt mitt förmenande det genast från början må bestämmas, att en av de ifrågavarande tre ledamöterna skall vara läkare. Meningen är att rådet skall hava tillgång till erforderlig medicinsk sakkunskap antingen genom tillkallande av en i frågan speciellt sakkunnig, för att med yttranderätt närvara vid rådets förhandlingar, eller ock genom infordrande av skriftligt utlåtande från sådan sakkunnig. Det sätt som här föreslås, att skaffa medicinsk sakkunskap, kan dock knappast anses fullt tillfredsställande för en institution, som ju törhända snart bliver högsta spetsen i hela socialförsäkringsorganisationen, vars stora uppgift är folkhälsans skydd, och som genast från början har att behandla många tvister som röra i medicinskt hänseende svåra fall. Då det måste anses önskligt att rådet från starten kan ägna synnerlig uppmärksamhet åt dessa fall och behandla dem på enhetligt sätt, torde det vara uppenbart att en sådan behandling säkrast vinnes genom att rådet bland sina ledamöter har en i socialförsäkringshänseende sakkunnig läkare. Genom dennes fasta anställande i rådet bör hans arbete där kunna bliva det centrala i hans verksamhet och icke något mer eller mindre tillfälligt, som det väl alltid bliver vid en närvaro en eller annan gång vid rådets förhandlingar eller vid avgivande av ett eller annat skriftligt utlåtande. Att rådet bland sina ledamöter också bör äga en läkare, för vilken det huvudsakliga är hans verksamhet inom

rådet, är så mycket mera att framhäva som endast därigenom torde kunna åstadkommas någon säkerhet för att rådet även må kunna följa den storartade utveckling, som försiggår inom socialförsäkringsmedicinen, vars följande numera måste anses vara så krävande, att endast en person, vars huvuduppgift ligger inom socialförsäkringsrområdet, kan väntas däråt ägna nödig tid och nödigt arbete. Huru sakkunnig en sådan läkareledamot än må kunna bli inom socialförsäkringsmedicinen, så torde nog fall ändock förekomma, då rådet bliver hänvisat att inhämta yttranden och utlåtanden från andra medicinskt sakkunniga.

Utan att på något sätt vilja förringa betydelsen av att försäkringsrådet vid utövändet av sin domarmyndighet förfogar även över behöflig juridisk sakkunskap, så synes den, även om bland de tre ledamöter, som skola utnännas omedelbart av Konungen, endast *en* är lagkunnig man, vilken fullgjort vad författningarna föreskriva dem, som må nyttjas i domareämbeten, vara väl tillgodosedd, särskilt vid erinran om de många övriga tjänstemän, som förslaget upptager såväl på ordinarie som extra stat. På ordinarie stat uppföras en sekreterare och en notarie och på extra stat ett försäkringsråd, en sekreterare och en notarie, av vilka väl så gott som alla komma att vara personer med juridisk sakkunskap. Lägges till sistnämnda fem jurister ett ordinarie försäkringsråd med juridisk utbildning, så kommer i alla fall hälften av de föreslagna befattningshavarna i högre eller lägre ställning i försäkringsrådets ledning att vara jurister, medan den andra hälften utgöres av en helst socialvetenskapligt sakkunnig chef, ett medicinskt försäkringsråd och två rådsledamöter, som representera arbetsgivarna, och två rådsledamöter, som representera arbetarna.

På grund av det nu anförda tillåter jag mig alltså hemställa,

att riksdagen ville besluta, att nedanstående paragraf av förslaget till lag om försäkringsrådet måtte erhålla ungefärligen följande ändrade lydelse:

§ 1.

»Försäkringsrådet skall bestå av minst sju ledamöter.

Två av ledamöterna skola representera arbetsgivarna och två arbetarna. Dessa ledamöter jämte tre suppleanter för envar av dem förordnas av Konungen för två år i sänder efter förslag, som avgivas på sätt nedan stadgas.

Övriga ledamöter, av vilka en skall vara rådets chef, utnämnas omedelbart av Konungen. Minst en av dem skall vara lagkunnig man, vilken fullgjort vad författningarna föreskriva dem, som må nyttjas uti domareämbeten, och minst en av dem skall vara legitimerad läkare.»

Stockholm den 5 maj 1917.

Oscar Osberg.
